Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 114. **Braşov, Marţĭ-Mercurĭ, 24 Mai (5 Iunie)** **1895.**

Mişcarea anti-semită în Viena.

Una din aparaţiunile cele mai caracteristice ale stărilor, ce le-a creat falsul liberalism în statele monarchiei nóstre dualiste, este mişcarea anti-semită, séu anti-liberală din Viena.

Poporaţiunea vechei capitale a Austriei este sătulă până în gât de resultatele regimului liberal, sub ale căruia aripĭ s'a ridicat numai puterea capitalului, ce se concentréză tot mai mult în mânile câto-va elemente, carĭ au talentul ereḍit şi dibăcia pentru afacerĭ bănescĭ şi carĭ sciu sĕ foloséscă şi sĕ esploateze tóte neajunsurile legislaţiei, precum şi durerósele certe de naţionalitate numai şi numai în profitul lor.

Classa de mijloc este ameninţată în temelia esistenţei ei, ér proletariatul cresce într'un mod îngrozitor sub apĕsarea, ce-o esercită capitalismul, ce devine tot mai puternic în mânile Evreilor.

Acéstă stare de lucrurĭ a creat şi nutresce mereu anti-semitismul în sînul poporaţiunei vienese. Relele economice şi sociale au produs acéstă mişcare, care are mai mult un caracter democratic, decât reacţionar.

Succesele, ce le-a avut agitaţiunea anti-semită în Viena, au adus cu sine, ca la alegerile trecute comunale anti-semiţii sĕ raporteze o învingere atât de însemnată, încât n'a lipsit mult sĕ dobêndéscă majoritatea în representanţa comunală.

Aceste succese au sdruncinat şi slăbit într'atâta partida aşa ḍisă liberală a comunei, încât nu s'a mai putut reculege, şi la alegerea de primar al oraşului, întêmplată ḍilele acestea, n'a fost capabilă de a-şĭ pune un candidat propriu, cu tóte sforţările, ce le-a făcut însu-şĭ guvernul pe lângă ea.

In situaţiunea acésta critică, liberalii din comună, ca sĕ evite o eventuală disolvare a consiliului comunal, după ce la cele două votărĭ dintâi n'a întrunit nicĭ unul majoritatea, au hotărît, ca la a treia votare sĕ dea câte-va voturĭ adversarului lor, şefului partidei anti-semite Dr. Lueger, în speranţă, că alegêndu-l ca primar, îi vor crea lui şi partidei sale o situaţiune nesuportabilă. Dr. Lueger, care fusese deja mai 'nainte ales ca vice-primar şi sub a căruia conducere s'a şi făcut alegerea, prevĕḍênd tactica adversarilor, a refusat de-a primi postul de primar în asemenĭ împrejurărĭ.

Făcêndu-se a patra votare, liberalii s'au abstinut în partea cea mai mare şi aşa a rĕmas şi acéstă votare fără resultat. Consiliul comunal s'a împrăştiat în cea mai mare iritaţiune ér pe stradă, înaintea primăriei, mii de ómenĭ au primit pe Lueger cu „Hoch!“ şi cu strigărĭ de „Jos cu Evreii!“ Cu ocasia acésta consilierii comunalĭ liberalĭ au fost batjocuriţĭ şi insultaţĭ de mulţime, pe când consilierilor anti-liberalĭ li-s'au făcut cele mai sgomotóse ovaţiunĭ.

In urma acestor întêmplărĭ, guvernul a luat decisiunea, de a disolva consiliul comunal al Vienei şi de-a însărcina cu conducerea afacerilor comunei şi cu esecutarea nouĕlor alegerĭ pe un comisar guvernial, dându-i ca ajutor o comisiune de membri ai consiliului comunal. In acéstă comisiune Dr. Lueger n'a fost numit.

Alegerile viitóre se vor face, după cum se anunţă, numai în Septemvre. S'a ales acest termin, cum se ḍice. pentru liniştirea poporaţiunei vienese, dér amânarea nu va ajuta nimic. Se va încinge o luptă esacerbată, din care, se prevede de pe-acuma cu siguritate, vor eşi învingĕtorĭ anti-liberalii.

Guvernul austriac are astăḍĭ cu o problemă mai mult de resolvat: cestiunea vienesă. Este aprópe cu neputinţă, ca acéstă cestiune sĕ nu aibă influinţă şi asupra situaţiunei politice interióre, care din ce în ce devine mai ameninţătóre pentru regimul actual.

Antisemitismul din Viena are dér nu numai un caracter economic şi social, ci şi un caracter politic, ce se îndreptéză în contra sistemului de guvernare al liberalismului domnitor în ambele emisfere ale monarchiei.

CRONICA POLITICĂ.

— 23 Mai.

Ḍiarul italian *„Lega Lombardo“* din Milan scrie următórele referitor, **la cestiunea nunciului Agliardi**: „Nime nu va combate scirile, ce le dăm mai jos, fiind-că ele ne vin dela o persónă, în cuvintele căreia nu putem sĕ nu credem... Find-că liberalii din Budapesta au strigat atât de mult contra nunciului Agliardi, ḍicênd, că va fi rechiămat din postul sĕu secretarul Scaunului papal, cardinalul *Rampolla* a amintit, — din incidentul primirei corpului diplomatic — despre conflictul din monarchia austro-ungară şi a provocat formal pe ambasadorul austriac (Revertera) sĕ înainteze Vaticanului documentele, pe temeiul cărora guvernul unguresc a susţinut, că nunciul a abusat de dreptul sĕu de competenţă şi s'a amestecat în afacerile interne ale Ungariei. La provocarea acésta ambasadorul *Revertera* n'a putut rĕspunde, decât că s'a adresat oficios cătră guvernul sĕu. Câteva ḍile mai înainte contele Revertera a cercetat pe cardinalul Rampolla, ca sĕ-i împărtăşéscă rĕspunsul guvernului sĕu. Guvernul din Viena a făcut adecă cunoscut Vaticanului, că *nu are nicĭ o causă de reclamaţiune*, prin urmare *nicĭ în contra atitudinei nunciului Agliardi nu are motiv de a-se plânge*“.

*

Mare sensaţiă a produs în tóte cercurile politice din Viena **disolvarea consiliului comunal.** Disolvarea acésta s'a decis într'un consiliu de miniştri, aducêndu-se drept motiv, că guvernul ar fi băgat de sémă, că nisuinţele lui de a mijloci un compromis între partidele litigante în cestiunea alegerei de primar al Vienei, au fost zadarnice. Guvernul s'a simţit decĭ îndemnat a disolva consiliul comunal, cu atât mai vîrtos, că prevedea resultatul alegerei, ce se fixase pe Vinerea trecută.

*

In unul din ultimii sĕi numerĭ ḍiarul rusesc *„Moskowskija Wjedomosti“* publică un articol sub titlul „Trebue sĕ fim cu luare aminte“, în care declară numirea contelui **Goluchowski**, ministru de esterne, ca un pericol pentru politica ruséscă şi ḍice, că Rusia sĕ fiă cu luare aminte. La acésta rĕspunde *„Pest. Ll.“*, ḍicênd, că ḍiarul „panslavist“ nu are nicĭ un drept sĕ arate neîncredere faţă cu nou numitul ministru de esterne austriac, care, cum se vede, va observa şi faţă cu Rusia politica şi principiile contelui Kálnoky. Apoi numitul ḍiar jidano-maghiar, ca şi o „dovadă“ pentru politica de pace faţă cu Rusia, spune, că Goluchowski are de gând sĕ mérgă în decursul verei la Budapesta, ca acolo sĕ convină mai deaprópe cu politicianii maghiarĭ; mai departe că a făcut bună impresiune, că numai de curênd ministrul de esterne a chiămat în ministerul de esterne pe *doi Maghiarĭ*, adecă pe contele *Szechen* şi pe secretarul de curte *Mérey*, ataşaţĭ pe la ambasade strĕine. Faptul acesta, ḍice „P. Ll.“, dovedesce o „atenţiune deosebită“ faţă cu Ungaria.

*

In şedinţa dela 31 Maiu a senatului frances marchisul *Beaumanoir* a adresat guvernului o interpelaţiă cu privire la **politica esternă a Franciei.** Conced, ḍise oratorul, că în Francia domnesce un spirit mai conciliant; întreb însĕ, că ce posiţiă ia Francia faţă cu Elsacia-Lotaringia? Impĕratul german a dat lui Bismarck, din incidentul onomasticei acestuia, o sabiă cu emblema Elsaţiei-Lotharingiei, ér matrozii noştri vor ceti în Kiel numele de *Worth* şi *Weissenburg* pe corăbiile germane. Recunosc, că împĕratul german e bărbat marinimos şi leal, şi-mĭ aduc aminte de cuvintele, cu carĭ a păşit el pe tron. Sper, că şi Francia se va straforma în monarchiă, şi că acuşĭ va sta în fruntea ei un bărbat

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Dela băi.

Marienbad, 28 Mai n. 1895.

Domnule Redactor! Sunt tocmai ḍece ḍile, de când ţi-am adresat cele dintâiu rêndurĭ. Érna estra-ordinară, asemenea căreia nu s'a pomenit pe aicĭ nicĭ de 70 anĭ, a ţinut două ḍile, şi apoi a dispărut, ca şi când n'ar fi mai fost. Numai mulţimea de braḍĭ şi mestécănĭ ruptĭ séu scoşĭ cu rădĕcină cu tot, rĕmaşĭ pe urmă-i, ne mai face sĕ ne aducem aminte de ea. Bucuriă au avut de zăpadă fotografii, carĭ au şi profitat, vênḍênd mulţime de piese fotografice, luate în zăpadă.

De-atuncĭ până astăḍĭ s'au schimbat tóte; timpul este admirabil.

Mĕ voiu încerca sĕ-ţĭ astêmpĕr curiositatea, povestindu-ţĭ ceea ce mi-se va părea mai remarcabil.

Posiţia. Băile Marienbad se află în munţii Bohemiei, partea de méḍă-nópteapus, 650 metri d'asupra nivelului mării germane. Posiţiă de tot încântătóre. In mijloc, ca într'o căldăruşă, un parc mare frumos, îngrijit cu multă artă, pe delăturĭ vile şi palaturĭ, unul mai frumos ca altul, ér jur împrejur délurĭ înalte până la 740 metri, acoperite cu braḍi secularĭ — acesta este Marienbadul.

Dela Viena până acĭ sunt 8 óre, dela B.-Pesta 13, dela Braşov 30, dela Bucurescĭ 38, dela Berlin 9 óre, dela Lipsca 6, dela Paris 28 óre.

Când am vĕḍut pădurea gigantică de braḍi drepţĭ, a căror frunte se ridică falnică spre cerul senin, de-odată mi-am adus aminte de classica comparaţiă a nemuritorului nostru poet, că adecă Românii „stau ca braḍii 'n munte, voinicĭ sute şi mii!“

Da!

„Un semn ei mai aşteptă . . . . .
. . . .“

Cuvêntul de palaturĭ trebue sĕ-l iai ad litteram. Ar trebui sĕ veḍĭ aceste palaturĭ şi vile, care de care mai luxuóse, mai artistice, al căror interior este de-o frumuseţă şi eleganţă rară, ca sĕ te minunezĭ de ele. Cel mai nou palat monumental, cum nu-l are nicĭ o bae din lume, este *Neubad*, noua clădire pentru băi, care s'au început acum doi anĭ şi se va termina numai anul viitor. Spesele sunt preliminate cu două milióne florinĭ. Am cercetat stabilimentele terminate din acéstă clădire, în care deja se fac băi. Sunt de un lux uimitor; păreţĭ şi colonade de marmoră, cabinele de un comfort estra-ordinar.

Locul, pe care se întinde oraşul, era mai nainte al Mănăstirei premonstratense din Tepla, astăḍĭ este al cetăţii, care administréză taxele de cură. In schimb pentru acestea, este datóre a întreţine apele, a griji de curăţeniă, înfrumseţărĭ, poliţia etc. Venitul băilor şi al apelor este tot al Mănăstirei pomenite.

In spatiósa clădire a Cetăţii se află: primăria, judecătoria de cerc, oficiul de poştă şi telegraf, o espositură a oficiului vamal, cum şi Cabinetul de lectură şi cabinetul de conversare pentru óspeţĭ.

Băile. Date despre esistenţa apelor minerale se găsesc de prin suta a şése-spreḍecea. Pe atuncĭ însĕ o folosiau numai ţĕranii dimprejur. Pe la 1749 un spiţer a estras din apă sare, care se esporta sub numirea de *sare de Tepla*. La 1749 a început mai întâi a se face un grilaj la fântâna principală, ridicându-se de-asupra ei o cruce, dela care şi-a luat şi fântâna numele.

Despre cercetarea băilor se pórtă însemnărĭ numai din anul 1815, când le-au cercetat 187 partide; dela 1828 se notéză şi persónele. In anul acesta (1828) au cercetat băile 838 partide, cu totul 1565 persóne, cu 20 anĭ mai târḍiu le-au cercetat 4265 persóne, după alţĭ 20 anĭ 11,130 persóne, ér anul trecut numĕrul óspeţilor a fost 16,984. După desvoltarea, ce au luat băile şi după afluenţa publicului, numĕrul acesta cresce considerabil din an în an.

De tot sunt *8 isvóre: 4* carĭ se întrebuinţéză numai pentru beut, anume *Kreuzbrunn*, *Waldquelle*, *Rudolfsquelle* şi *Alexandrinenquelle;* două numai pentru scaldă: *Marienquele* şi *Carolinenbrunn*, ér alte două pentru beut şi scăldat: *Ambrosiusbrunn* şi *Ferdinandsbrunn.*

Dintre băi cele mai însemnate sunt *băile de nămol*, pentru carĭ se întrebuinţéză nămolul din Marienbad, care este cel mai bogat în fier şi cu privire la conţinutul

cu asemenĭ gândirĭ înalte. Dér întreb, de ce merg năile nóstre în Kiel? Unde rĕmâne statul republican? Şi de ce am mers în cestiunea Japoniei alăturĭ cu Germania? Canalul din marea nordică s'a zidit cu banĭ francesĭ, şi diua deschiderei lui este tot-odată aniversarea luptei dela Waterloo. — Ministrul de esterne *Hannotaux* a dis în rĕspunsul sĕu, că politica Franciei rĕmâne totdéuna fidelă unei anumite direcţii şi se conformă intereselor, ce ea le are în Asia orientală. Francia a voit sĕ încunjure, prin alăturarea ei la Germania în cestiunea Asiei orientale, sguduirĭ eventuale. Mergerea la Kiel nu este de loc în contradicere cu politica, ce Francia a urmat până acum. La o invitare complesantă, a trebuit sĕ se rĕspundă prin o faptă de urbanitate. Participarea Franciei la sĕrbările din Kiel n'are alt caracter, decât cel al urbanităţii. Rĕspunsul ministrului a fost luat la cunoscinţă cu satisfacţiune.

*

In Paris se pregătesce **un scandal**, care în multe privinţe sémănă cu scandalul-Panama din anii trecuţĭ. Un numĕr mai nou al diarului „*Figaro*“ face nisce descoperirĭ sensaţionale, carĭ pot sĕ sguduéscă posiţia guvernului deja înainte de-a ajunge cestiunea în parlament. Obiectul acestui nou scandal este *afacerea căii ferate de sud.* Nu mai puţin, decât *patru foştĭ miniştri* şi câţĭ-va deputaţĭ şi senatorĭ sunt fórte grav compromişĭ. Ascuţişul acţiunei e îndreptat, cum se pare, contra lui Jules *Roche*, care, încă pe când era ministru, trăgea venite anuale însĕmnate din întreprinderile baronului *Reinach*, cunoscute din era fatală a scandalului-Panama, adecă dela calea ferată de sud. Guvernul-Ribot nu voesce sĕ încépă cercetare penală, pe când radicalii şi socialiştii pretind pedépsă cuvenită.

Cestiunĭ şcolare.

In ultimele doue sĕptĕmânĭ s'au ţinut în ministerul de culte ungar mai multe conferenţe, carĭ au avut scopul, de-a discuta asupra *revisuirei planului de învĕţămênt dela şcólele medii*, asupra *schimbărei calificaţiunei profesorilor* şi asupra *reformei în senatul de instrucţiă.* Ministrul actual de culte, d-l *Wlassics* adecă a aflat, că planul de învĕţămênt pentru şcólele medii este „rĕu“, şi mai mult, că pe studiul istoriei maghiare şi a geografiei ungare „nu“ se pune aprópe nicĭ un pond.

Până acum încă nu s'au luat în acele conferenţe hotărîrĭ definitive cu privire la punctele de reformă amintite, dér de sigur compatrioţii noştri vor grăbi cu ele, şi d-l Wlassics vré în tot casul sĕ arate lumei, că şi el scie sĕ lucre cu „destul zel“ în interesul *maghiarisării.*

Scim prea bine, că tóte disposiţiunile, ce se vor introduce, sunt îndreptate curat şi numai contra institutelor nemaghiare, căcĭ în institutele maghiare astădĭ nu se mai învaţă *aprópe nimica, afară de* limba şi literatura maghiară, istoria patriei şi geografia Ungariei. Decĭ pentru institutele lor planul de învĕţămênt de astădĭ nu póte fi rĕu, când ei şi în învĕţămênt aplică proverbul: „*Extra Hungariam non est vita*“. Dér d-l Wlassics îl află planul rĕu pentru gimnasiele române şi germane, în carĭ afară de studiile „maghiare“ se mai învaţă şi altele, pe carĭ le pretinde cultura europénă. Şi acésta nu-i place domnului Wlassics! „De ce numai ei sĕ înainteze şi numai Maghiarii sĕ rĕmână proştĭ?“ sĕ întrébă Wlassics. „Haid' sĕ le dăm sĕ macine la istoria lui Bela orbul şi sĕ-i scăldăm în Balaton!“

Posiţia gimnasielor nóstre, cum se vede, devine din di în di mai dificilă şi critică. Vréu cu tótă puterea sĕ ni-le maghiariseze, séu, décă nu le va succede, sĕ le nimicéscă. E rêndul la bărbaţii noştri de învĕţămênt sĕ se gândéscă serios asupra acestui curent ameninţător, sĕ se stătuéscă asupra căilor şi asupra mijlócelor prin carĭ sĕ se pótă paralisa atacul şovinist maghiarisător. Faptul acesta nu sufere amânare şi nepăsare, ci pretinde o contra-acţiune energică pentru apĕrarea şcólelor nóstre medii, singurele foculare de crescere şi învĕţămênt, carĭ, afară de gimnasiul din Beiuş, au mai putut rĕmâné intacte, şi şi-au putut împlini cu conscienţiositate sânta lor misiune culturală.

O dojană meritată.

Nu numai odată am arătat, ce mare inconvenient se nasce pentru causa nóstră prin faptul, că „*Tribuna*“ din Sibiiu, care se laudă a fi singurul organ acreditat al comitetului, se amestecă în certele partidelor din România, făcênd politică militantă de partid şi vrênd a-o străplânta şi la noi. Atitudinea acésta vine a fi reprobată acuma chiar şi din sînul partidului, ale căruia interese specifice se simte „Tribuna“ angagiată a le servi.

„*Românul*“, organ naţional liberal, într'un articul întitulat „*Tribuna şi partidele nóstre politice*“, apărut în numĕrul sĕu dela 1 Iunie n. c., se pronunţă asupra atitudinei amintitului diar în modul următor, care nu mai are lipsă de comentar:

Décă chestia nóstră naţională a câştigat întru cât-va, décă frĕmêntările fraţilor noştri de peste munţĭ au avut un ecou în întréga Europă şi causa lor a găsit apĕrătorĭ în statele civilisate ale occidentului, acésta se datoresce pe de-o parte energiei şi curajului şefilor mişcărei naţionale din Transilvania, luptătorĭ decĭ şi a drepturilor Românilor nesocotite de cătră Maghiarĭ; ér pe de alta nouĕ, cestor din România liberă, carĭ am luptat mult pentru revindecarea drepturilor celor ce guvernul din Budapesta voesce sĕ-i maghiariseze.

Ceea ce nu puteau face Românii din Transilvania, persecutaţĭ şi censuraţĭ de Ungurĭ, am făcut noi, fără deosebire de partid, de principii politice.

Pasiunile politice nu ne vor orbi nicĭ-odată într'atât, ca sĕ acusăm pe adversarii noştri de vênduţĭ streinilor şi lucrând contra intereselor generale ale ţĕrei; vom face acésta, când vom avé dinainte probe palpabile, în faţa cărora orĭ-ce negare ar fi de prisos.

Causa naţională este mare, sfântă; din ea nu trebue sĕ se facă o armă politică, cu care sĕ se servéscă în luptă partidele nóstre.

Şi décă noi nu trebue sĕ ne permitem acésta, cu atât mai mult nu trebue sĕ şi-o permită fraţii noştri din Transilvania.

De cât-va timp „*Tribuna*“ publică prin colónele sale corespondenţe din Bucurescĭ, fórte tendenţióse.

Corespondentul „*Tribunei*“ nu se mărginesce numai a nara faptele, el face comentarii asupra lor trăgênd şi conclusiunĭ.

Décă comentariele şi conclusiele corespondentului anonim ar fi favorabile conservatorilor, ne-am ridica şi am protesta, cum o facem astădĭ, când sunt nefavorabile acelui partid.

„*Tribuna*“ din Sibiiu *ar trebui sĕ scie, că nu-i este permis a face politică militantă referitóre la ţéra nóstră.* Chestia naţională nu aparţine unui partid, ci ţĕrii întregĭ, întregei suflărĭ românescĭ, şi ca atare, fraţii noştri de dincolo ar trebui sĕ observe aceeaşĭ delicateţă cătră un partid, ca şi cătră altul din regatul român.

Sĕ lase în séna nóstră sarcina de a controla actele acestor partide, şi fiă sigurĭ, că interesele lor nu vor fi puse în mânĭ mai bune, decât a pressei independente şi cu dragoste de ţéră, care va lovi de-o potrivă în amêndouĕ partidele, când 'i-s'ar păré, că nu lucréză demn şi patriotic.

Acest lucru ar trebui sĕ-l înţelégă „Tribuna“ şi corespondentul sĕu; decât sĕ-şĭ întrebuinţeze timpul în apreţierile situaţiilor nóstre politice, ar avé un câmp mai larg unde sĕ-şĭ întrebuinţeze cu mai mult folos talentul sĕu. Sĕ lucreze neîncetat pentru marea causă a românismului, şi atenţiunea sa sĕ fiă îndreptată numai şi numai asupra Transilvaniei.

SCIRILE DILEI.

— 23 Mai.

Metropolitul Mihalyi şi autorităţile comitatense. „Kolozsvár“ spune, că Escelenţa Sa Metropolitul Mihalyi a notificat şi administraţiunilor comitatense urcarea sa pe tronul archieresc, cerêndu-le tot-odată sprijinul. Étă textul hârtiei adresate în acest scop administraţiei orăşenescĭ a Cluşiului:

„Am onóre a Vĕ aduce la cunoscinţă „instalarea mea în Scaunul metropolitan „gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş, sĕvîrşită la 26 Maiŭ a. c., rugându-vĕ tot-odată „sĕ daţĭ preţuitul DVóstre sprijin activităţii mele pentru binele bisericei, ér clerul şi comunităţile bisericescĭ ale acesteia „sĕ binevoiţĭ a-le împărtăşi de scutul legei.

„Blaşiu, 26 Maiŭ 1895.

„*Victor Mihalyi* m. p.
„Archiepiscop şi Metropolit de Alba Iulia şi Făgăraş“.

—o—

Injuraţĭ pentru-că şi-au făcut datoria. Corespondentul din Turda al lui „Magyarország“ scrie, că representanţele comunelor *Ghiriş şi Mischiu* au hotărît, ca poporul din comunele acestea sĕ contribue cu lemne, pietri, cu palma şi cu carul l'a zidirea unei şcóle comunale şi a uneia de stat. Contra acestei hotărîrĭ a recurat poporul din numitele comune în frunte cu preoţii lor. Cestiunea s'a adus şi în adunarea comitatului, unde preoţii Vasilie *Suciu* din Căpuşul-de-Câmpiă şi Aurel *Pop* din Ghiriş au apĕrat cu cuvêntul interesele şi dreptul poporului, aducênd motive sdrobitóre pentru îndreptăţirea recursului şi contra decisiunei amintitelor representanţe comunale. Din causa acésta corespondentul numitei foi înjură în tot chipul pe numiţii preoţĭ românĭ, bănuindu-i chiar, că ar fi „falsificat“ iscălitŭrĭ.

—o—

Un conflict maghiaro-croat. Diarul „Agramer Tagblatt“ spune în numĕrul sĕu din Sâmbăta trecută, că „Pester Lloyd“ publică numirea Teresiei Bernat, ca învĕţătóre ordinară în Daruvár. După ce organul guvernului maghiar nicĭ-odată n'a publicat până acum numirĭ de pe terenul croat, de aceea diarul croat e de părere, că aci probabil e vorba despre numirea la o şcólă maghiară în Croaţia. După ce însĕ Croaţia e cu totul autonomă pe terenul de instrucţiune, astfel numirea făcută din partea ministrului de culte ungar însémnă o violare a drepturilor administraţiunei şcolare din Croaţia, şi în urma acésta lucrul trebue sĕ se clarifice.

—o—

Impărţire de premii în Bucurescĭ. In 31 Maiŭ după amédĭ d. N. Filipescu, primarul capitalei române, însoţit de mai mulţĭ d-nĭ consilierĭ şi de funcţionarii superiorĭ ai primăriei, a împărţit în têrgul Moşilor premii la diferiţĭ industriaşĭ românĭ pentru diferite articole de olăriă, dogăriă, ţesăturĭ, împletiturĭ, plăpămăriă etc.

—o—

Consulĭ strĕinĭ atacaţĭ de Beduinĭ. Oficiului Reuter i-se depeşéză din Djedda, portul oraşului arab Mecca, că vice-consulul engles, consulul rusesc şi secretarul consulatului frances de acolo au fost atacaţĭ de o trupă de Beduinĭ. Viceconsulul engles fŭ omorît, ér ceilalţĭ doi fură greu rănitĭ.

—o—

Têrg de ţéră în Braşov. Se lăţise faima prin Braşov şi împrejurime, că în Braşov nu se va mai ţiné têrg de ţéră şi astfel nicĭ cel din 20—22 l. c. Totul însĕ se baséză pe o mistificare, şi de aceea biroul camerei comerciale din Braşov încunosciinţéză cercurile competente, că têrgurile de ţéră din Braşov, la numĕr *dóue* în fiă-care an, se vor ţiné şi de acum înainte.

—o—

Tablă comemorativă lui Bismark. Din Göttingen se telegrafiéză, că tabla comemorativă, ce a dat'o împĕratul Wilhelm principelui Bismark, a fost dusă şi aşedată pe frontispiciul casei lui Bismark din Göttingen şi pórtă inscripţia: „*Marele cancelar, — Wilhelm II*“.

Reuniunea română de musică din Sibiiu.

Corul acestei reuniunĭ, condus de dirigentul sĕu, d-l profesor G. *Dima*, a sosit, precum ni-se scrie, Sâmbătă séra în *Bucurescĭ*, ér Dumineca séra, în diua întâi de Rosalii, a dat concursul sĕu la producţiunea arangiată de comitetul dómnelor din Bucurescĭ în Ateneu, în folosul loteriei pentru copii sĕracĭ. Corul a esecutat *douĕ cântece a capella* (cor mixt) şi un *Trio de Mendelssohn* pentru piano (d-na *Brote*), cello (d-l *Dimitrescu*, Bucurescĭ) şi violină. Succesul a fost splendid. La producţiune a asistat şi Majestatea Sa Regina *Elisabeta.*

Lunĭ, a doua di de Rosalii, reuniunea sibiiană a dat tot în Ateneu concertul sĕu propriu cu concursul orchestrei orăşenescĭ din Braşov, sub conducerea d-lui A. *Brandner.* Despre decursul acestui concert vom raporta mâne.

Ni-se comunică tot-odată, că re'ntórcerea membrilor *reuniunei române de musică din Sibiiu*, după disposiţiunile luate în urmă, s'a amânat cu o di, aşa că concertul anunţat pe Miercurĭ, 5 l. c. în Braşov, se va da numai **Joi în 6 l. c.** în sala nouă de concerte, cu următorul program:

1. F. Mendelssohn-Bartholdy psalmul 42 pentru solĭ, cor mixt şi orchestră.

---

feruginos întrece chiar pe renumitul nămol de Franzensbad.

Pe lângă acestea se mai află băi de oţel, băi din fântâna Ferdinand *acido-carbonice*, băi din *Marienquelle*, băi de *gaz acido-carbonice*, băi rusescĭ *de abur*, băi *romano-irice* şi întocmirĭ pentru *băi reci*, în carĭ se fac băi parţiale, de şedut, duşurĭ, fricţiunĭ, împachetărĭ, inhalaţiunĭ şi gimnastică medicală.

Composiţia isvórelor, cum şi efectele întrebuinţării lor, se află descrise în o broşură publicată românesce de d-l *Dr. Ioan Canciuc*, medic la băile de aicĭ, întitulată: *Marienbad.* Din acésta se vede, că apele şi băile de aicĭ sunt folositóre cu deosebire:

1. pentru bólele organelor digestive;

2. pentru bólele aparatului urinar şi ale organelor sexuale feminine;

3. pentru bólele organelor de respiraţiune şi de circulaţiune;

4. pentru bólele sistemului nervos periferic şi mişcător;

5. pentru bólele, carĭ sunt consecinţe ale defectului de nutriţiune şi de schimburĭ nutritive (adiposă, diabetul, guta, anemia şi clorosa).

Tariful de băi este: o bae princiară 5 fl., o bae de nămol de salon 2·50 fl. (între órele 7—9 dim. 2 fl.), o bae minerală de nămol 2 fl., o bae Marienquelle cl. I. 1·10 fl., cl. II 90 cr.; Ferdinand Carolină şi Ambrosius 1·10 fl., o bae de salon de abur 3 fl., o bae de abur séu romano-irică 1·40 fl., o bae rece cu fricţiunĭ şi duş 1 fl., inhalaţiune 50 cr., o bae gazósă 40 cr.

Taxa de cură: I. cl. 10 fl. de persónă la bogaţĭ; II cl. 6 fl. funcţionarĭ şi privatierĭ; III cl. 4 fl.; IV cl. 1 fl. pentru copii şi servitorĭ.

Taxa de musică I. cl.: 1 persónă 5 fl., 2 persóne 8 fl., 3 persóne 11 fl., 4 persóne 14 fl., 5 persóne 17 fl.; II cl. acelaşĭ numĕr: 4, 5, 6, 7, 8 fl.; III cl. 2, 3, 4, 5, 6 fl.

Numĕrul óspeţilor cresce pe fiă-care di. Erĭ erau 2451.

In scrisórea următóre altele.

Te salut cu dragoste.

* * *

2. G. Dima, patru cântece poporale:
a) Cucule cu pana sură;
b) Mândruliţă de demult;
c) Sub ferêstra mândrei mele;
d) Légăn verde de mătasă (Colindă).
3. Trei cântece pentru o voce de alt cu acompaniare de piano:
a) Brahms. Oda sapphică;
b) A. Rubinstein, A fost odată un rege;
c) G. Dima, Scii tu mândro.
4. G. Dima arr., trei cântece slovăcesci pentru cor mixt:
a) Nu m'ar stinge dorul;
b) Anicka;
c) Cărăuşul.
5. J. Haydn, Recitativ şi arie pentru sopran şi orchestră din oratoriul „Creaţiunea".
6. G. Dima, „Hora" piesă de concert pentru cor mixt şi orchestră.

După cum aflăm, membrii Reuniunei vor sosi în Braşov mâne, Mercurĭ, la 2 óre d. am.

Din Bucovina.

Cernăuţĭ, Maiŭ 1895.

I.

Cum rĕsar bureţii cei nebunĭ şi veninoşĭ după o plóiă călduţă şi otrăvesc pe mulţĭ, carĭ îi string, necunoscêndu-i, aşa rĕsărise, încă cald fiind corpul defunctului Metropolit Silvestru, o mulţime de candidaţĭ cu mare dor şi silă, căutând fiă-care cum ar ajunge la cârja archierescă.

Soia Silvestru tare bine, ce-a fi după mórtea lui şi póte de aceea nu chiămă pe nimenĭ altul la patul morţii sale, decât pe vicarul archiepiscopesc, căruia i-a spus ce i-a spus, dér se vede, că nu i-a dat nemica în scris, cum se póte cunósce din cuvintele acestuia la ocasiunea, când i-a gratulat clerul din protopresviteratul Cernăuţilor. Se vede, că tóte planurile sale nu le punea pe hârtiă, cum fac mulţĭ, carĭ se cred marĭ politicĭ, fiă în cea lumêscă, fiă în cea bisericêscă. N'a avut încredere în sfetnicii sĕi, căcĭ nu i-a chiămat sĕ le ḑică mai câte-o vorbă, — n'a voit sĕ-şĭ strice vorba, şi acésta este fórte mult. Era amărit în sufletul sĕu Silvestru şi se ḑice, sĕ fi spus, că nicĭ în mormênt nu-i va erta clicei, — Sĕ-'l lăsăm sĕ se odihnêscă, căcĭ aicĭ n'a avut odihnă!

După mórtea lui, dase bóla, ce-i ḑic *febră mentală*, în craniele acelora, carĭ nu se pot esamina, orĭ de sunt apţĭ de Metropolit. Prea multă escitare produse o halucinaţiune în creerii unor *chemelauce*, aşa, că în continuu viséză de mantiă, mitră şi cârjă archierêscă. Ce sĕ facĭ, — fiă-care soldat gregar viséză de-a fi general, de ce sĕ nu fiă permis şi acelora, carĭ şi-au băgat mintea sub oborocul potcap, deşi după evangeliă nu-i permis a pune lumina sub oboroc — a visa, că sunt Metropoliţĭ.

Bine-ar fi, când ar rĕmâné numai cu visurile, căcĭ atuncĭ n'am avé nimic, dér de-órece unii trec peste limitele bunei cuviinţe, zama lor nu-i bună. Şi cum se întrec ei? Caută omul sĕu ómenii, carĭ li-ar puté ajuta, şi spre acest scop se întrece fiă-care cu oferte. De-a unge osia este la noi în Bucovina ceva la ordinea ḑilei şi fără de banĭ nu te poţĭ urni; de-ai avé şi înţelepciunea proverbială a lui Solomon, tot pe loc rĕmâĭ.

Cum se înegresc şi se întrec unii candidaţĭ, ascultaţĭ!

Metropolitul Silvestru murĭ la órele 5 a. m. în Lunia Pascilor.

Care-i causa pricinei, că s'a telegrafat abia spre a mĕḑă-ḑi pe la protopresviteriate, şi de ce s'a ordinat ca numai protopopul cu doi preoţĭ şi popor sĕ vină la înmormêntare? Au nu s'a făcut acésta numai ca sĕ se zădărnicêscă de-a îngropa pe Silvestru cu-o pompă deosebită?

Dér se vede, că n'a succes acelora, carĭ luase acéstă îngrijire, căcĭ vestea despre mórtea lui Silvestru s'a rĕspândit mai iute decât fulgerul şi alergase preoţimea dela plaiŭ şi baltă; ea nu s'a certat, cum sĕ se îmbrace şi ce sĕ pórte în cap, potcap sĕu pălăriă, cum s'a certat un cap de sub mitră pentr'un lucru de nimica. Era adecă sĕ fiă trei capurĭ cu mitră, dintre carĭ proistosului, care era după rang mai mare decât ceialalţĭ, i-se cuvenia şi-o mitră mai deosebită. Aşa ḑice regula datinei, nu aşa ḑise însĕ *o mitră*, ea voia numai decât ca sĕ fiă trei tot una, ca sĕ nu crédă lumea, că cel cu mitra mai deosebită este destinat de-a fi Metropolit, şi poruncĭ servitorului sĕ aducă alta, care totuşĭ nu era egală celorlalte două, ci mult mai simplă, ba chiar nicĭ nu era de pus în cap. Proistosul tăcŭ şi-o puse 'n cap numai ca sĕ nu se facă scandal la o întêmplare ca acésta, când o mulţime de lume se întreba, de ce nu vin mitrele sĕ încépă prohodul.

De va voi cumva mitra acésta sĕ-i dau numele, îi pot face un comentar mai larg, stau la disposiţiă.

Duchul urei intră în unii aşa-déră dela prohodul Metropolitului Silvestru, şi rĕvnesc pe drept şi strĕmb, cu şi fără vrednicia, de-a primi cârja archierescă. Amicii aḑi nu se mai sufer şi pentru-că sunt încinşĭ cu brêu, se luptă cu sabia gurei. Armă puternică în tidva celora, carĭ n'au alta în ea, decât un dicţionar bogat de porecle şi înjurăturĭ. Când îl trec din scórţă în scórţă şi neavênd espresiunĭ nouĕ, îşĭ caută un apĕrător.

Este lucru sciut, că cei închişĭ la minte îndecomun au părăluţe multişóre, cum le vin?, le aduce apa, sĕu alt cineva, acésta este o întrebare, de care se va vorbi la timpul sĕu, care se apropiă, — destul, că pentru parale se găsesc apĕrătorĭ, fiă la tribunal, fiă la gazete ovreescĭ, căcĭ ale nóstre nu se ocupă a face elogiurĭ colóne întregĭ. Şi aşa într'o bună diminéţă le plăcŭ celor din Viena, căcĭ sunt mai aprópe de minister, a pleda cu mult foc şi dor pentru unii candidaţĭ la metropoliă. Sĕ-i luăm pe rênd, după cum s'a pledat.

„Neue Freie Presse" începŭ cântecul sirenilor de-a ademeni cercurile hotărîtóre pentru un cadidat nou nouţ. Se vede, că acest candidat a depus *creḑul liberal* în mâna lor, căcĭ alt-cum n'ar fi pledat pentru dênsul. Viena fiind departe de Bucovina se pot scrie şi minciunĭ, numai ca cel culpabil sĕ fiă ghelit bine şi-apoi, curat ca isopul, sĕ ni-l pună candidat bun şi vrednic de cârja archierescă. A uitat însĕ sermanul ḑiar sĕ ne spună ceva şi despre „mĕreţele" fapte ale candidatului sĕu. Era serman cu duchul scriitorul articulului, fiă el din ţeră, sĕu din Viena; dér mai serman se pare că-'i candidatul, căcĭ cu cât se pledéză mai mult pentru cine-va, ca atâta mai nevrednic este, — fapt, ce se adeveresce pe la tribunale. Pentru'n om cinstit se vorbesce, se pledéză mai puţin, când este acusat, ér pentru'n hoţ vestit, mai mult, — lucru sciut de către toţĭ, dér bine de reîmpropĕtat. A sfeclit'o cu pledarea prin ḑiar şi de-aceea se gândise a începe cu dejunurile. Nemţii şi mai ales funcţionarii sunt tare după dejunurĭ, c'un dejun poţĭ ajunge de multe-orĭ ceea ce altfel n'ai străbate, şi aşa face şi candidatul acesta; de câte-orĭ vine la Cernăuţĭ chêmă pe domnii, carĭ îi socóte buni de trébă, şi-'i cinstesce. Şi se duc cele părăluţe cu gând, că se vor întórce de-odată cu cârja archierescă, căcĭ ce n'ar da fiă-care candidat de-a ajunge înainte de timp şi vrednicie a fi Metropolit?

Trag pe tóte strunele încă vre-o două gazete din Viena „*Vaterland*" şi „*Oesterreichisches-Volksblatt*", pentru'n alt candidat şi, de-óre-ce ele pun şi numele lui, vom spune şi noi cum se chémă. Este adecă profesorul *V. Repta*, archimandrit, om erudit, care până acuma îşĭ căuta de catedra sa şi de celelalte funcţiunĭ, ce le mai ocupă, căcĭ este inspector scolar pentru scólele din oraşul Cernăuţĭ şi vice-preşedinte la mai multe societăţĭ. Şi d-sa îi bun, numai una pune lumea pe gândurĭ, şi acésta este fratele d-sale, care pe când era profesor la gimnasiul din Sucéva introduse acolo limba rutênă şi căuta scolerĭ cu lampa în amêḑăḑi, ca sĕ-i facă din *Românĭ, Rutenĭ*. Acele timpurĭ nu sunt aşa de departe, ca sĕ se uite, şi nu-l vor uita mulţĭ studenţĭ românĭ, carĭ din causa lui părăsiră studiul. El şi cu directorul Limberger au nenorocit pe mulţĭ studenţĭ românĭ, carĭ puteau sĕ fiă aḑi fala nóstră, dér pentru-că nu voiau sĕ studieze rusesce, au fost persecutaţĭ până la óse. S'ar puté scrie cărţĭ întregĭ despre activitatea sa, cum propaga ideia de panslavism în Sucéva, şi óre devenind fratele sĕu Metropolit, nu s'ar lăsa influinţat de către acesta?

Este adevĕrat, că Repta n'are némurĭ în clerul bucovinén, ar puté lucra, însĕ în care direcţiă? Pentru Românĭ sĕu Rutenĭ? Acésta este o enigmă, precum şi d-sa nedescusut este. Până acuma se geréză de Român şi am puté spune Român înfocat, dér cu tóte, că se trage dintr'o familiă vechie românéscă, toţĭ îşĭ frământă creerii şi gândesc: óre de-ar fi Repta metropolit, n'ar deveni érăşĭ Rutén?

El, prin obiectivitatea sa, este bine vĕḑut si la guvern şi ar puté uşor sfărma capul hydrei, ce-'i ḑic clică. Toţĭ aceia, carĭ au pătimit, ca şi Christos, din partea clicei, nădăjduesc în Repta şi aştéptă o eră mai bună, dér, dér... când n'ar fi acest *dér* la mijloc.

Convocare.

Societatea de lectură din Cluşiu la 9 Iunie st. n. c. 3 óre p. m. va ţiné *adunare generală ordinară* în localităţile sale cu următórea programă:

1) Raportul secretarului; 2) Raportul cassarului; 3) Raportul bibliotecarului; 4) Eventuale propunerĭ şi interpelărĭ.

La acéstă adunare sunt rugaţĭ a participa toţĭ membrii în numĕr cât mai mare.

Cluşiu, 31 Martie n. 1895.

Pentru comitet:

Dr. Aurel Isac, director. *Dr. Georgiu Ilea*, secretar.

Concurs literar.

Adunarea generală ordinară a reuniunei districtualĭ învĕţătorescĭ aradane în şedinţa sa a doua dela 6 (18) Aprilie a. c. a decis, ér comitetul prin subscrisul biurou escrie prin acésta premiu de 100 fl. (una sută) pentru *cea mai bună carte românéscă, menită ca manual în şcóla poporală*, din orĭ-ce ram al învĕţămêntului, cu termin de concurs până la 1 Martie n. 1896, pe lângă următórele condiţiunĭ:

1) Cartea sĕ conţină întreg materialul de învĕţămênt al ramului respectiv; 2) Cuprinsul sĕ nu fiă vast, dér împărţit în grade concentrice; sĕ fiă espus în stil clar şi concis, şi scris cu ortografia Academiei; 3) Lângă manuscriptul, scris în trei esemplare anonime, sĕ se acludă o cuvertă sigilată, provĕḑută cu un motto, carea sĕ conţină înlăintru numele autorului; 4) Dreptu de proprietate se va rĕgua special intre reuniune şi autor; 5) Manuscriptele sĕ se trimită la adresa preşedintelui reuniunei în Arad, cel mult până la terminul sus amintit.

Arad, din şedinţa ordinară a comitetului central, ţinută la 4/16 Maĭ 1895.

Teodor Ceontea, preşedinte. *Nicolae Stefu*, secretar I.

Emanciparea femeilor.

Ministrul de culte şi instrucţiune ungar a provocat pe senatul universitar sĕ-şĭ dea părerea, că între ce condiţiunĭ s'ar puté permite studenţilor de sex femenin, ca sĕ se inscrie ca studenţĭ ordinarĭ la universitate. Senatul la acésta a rĕspuns, că imatricularea ascultătorilor de gen femeiesc la universitate, numai în casul acela se permită, décă aspirantele vor posede testimonii de maturitate. Şi şi în casul acesta la fiă-care primire senatul universitar sĕ hotărască în înţelegere cu ministrul.

Din incidentul acesta nu va fi neinteresant a publica câte-va date asupra cercului, în care s'a estins mişcarea femeilor, date publicate în organul reuniunei berlinese „*Frauenwohl*".

Din listele locale universitare din *Anglia* apare, că au depus cu succes bun esamenele 938 candidate mai inaintate în etate, şi 2059 candidate tinere.

In *Stokholm* de present sunt înscrise 18 studente la medicină, dintre carĭ deja 8 au depus rigurósele. Una dintre aceste viitóre medice este asistentă la despărţĕmêntul patologic-anatomic dela institutul „Carolina". Miss Elsa *Eschelson* a primit dela regele Oscar permisiune de-a fi promovată la universitatea din Upsala. Şi în *Norvegia* a obţinut o femeiă titlul de Doctor în medicină.

Danemarca asemenea a făcut progrese în privinţa acésta, şi în *Finlanda* studiéză de prima dată o studentă în teologiă. Guvernul *rusesc* a deschis şcólele sale de medicină pentru femei. In *Spania* s'au promovat patru dame la facultatea filosofică. Mrs. *Josef* a obţinut în *New-York* diploma de doctor în medicină şi-şĭ începŭ praxa în *Persia*. O damă mohamedană fu numită cel mai înalt funcţionar médical în *Kassiman*. Mrs. *Tel Sono* a înfiinţat mai multe şcóle înalte pentru femei în *Japonia*. Asemenea studiéză multe femei medicina în *India*.

Un spor estraordinar ne arată contingentul studentelor la universitatea din *Geneva*. In anul 1887 formau damele numai 9 procente, în 1889 însĕ deja 15, şi în 1895 formau 25 procente. De present sunt inscrise 128 dame, cele mai multe *Rusóice* şi *Polone*. Din *Armenia* încă vin multe fete, carĭ se dedică mai ales sciinţelor naturale şi medicinei. Rusóicele escelézĭ în diliginţa de-a învĕţa şi trăesc de regulă retrase, numai ele între ele. Îşĭ închiriéză odăi afară de oraş, în apropierea spitalului, şi îşĭ pregătesc singure mâncările, de multe orĭ fórte frugale, deórece le lipsesc mijlócele. Nu s'a auḑit nicĭ-odată, ca sĕ se lase datorii după sine, ceea ce despre studenţĭ nu se prea póte afirma.

Literatură.

A apărut Nr. 14 al revistei lirerare-beletristice pentru familiă „**Rândunica**" din Sibiiu, redactată de d-l *Silvestru Moldovan*, cu următorul sumar: Din greşală, de Gr. Mărunţeanu; N'ai sciut, de Elena din Ardél; Ilusii nimicite, de Marg. Moldovan; O lăsaţi-mĭ amintirea, de Petrea dela Cluşiu; Casa mărginénului, de A. Amlacher; Elegie, de Emiliu Sabo; Eşĭ rĕu din pârĕu, de Gr. Sima al lui Ion. Felurite.

DIVERSE.

Anglia şi comunicaţiile telegrafice. Comunicaţia telegrafică dela continent la continent şi serviciul de depeşĭ transmaritim le mijlocesc societăţile engiese. Comunicaţia telegrafică cu America de Nord o mijlocesce Societatea telegrafică anglo-americană prin patru cablurĭ, Commercial Cabb Comp, prin trei cablurĭ şi încă alte două societăţĭ. Fire englese funcţionéză între Statele-Unite şi Mexico, între Statele-Unite şi Cuba. Firele societăţii Central and South-American Telegraph Co. merg dela Panama de-a lungul cóstei apusene a Americei de Sud până la Valparaiso. Westindia and Panama Telegraph Co. merge dela Colon la Jamaica, are o linie laterală la Cuba, unde se unesce cu Cuba Submarine Tel. Co., urmăresce apoi grupul Antilelor dela Portorico la Trinidad şi se sfêrşesce la Georgetown, în Guyana englesă. O altă societate englesă predomină întregul serviciu telegrafic al cóstei Brasiliei şi al Statelor La Plata. Comunicaţia telegrafică a Americei de Sud cu Europa se face tot prin două cablurĭ englese. Şi în Asia şi Africa tóte liniile cele marĭ, carĭ deservesc cóstele şi relaţiunile comerciale maritime, sunt în mânile Englesilor. Liniile principale din Africa légă Kadix cu insulele Canarice, Saint-Louis cu Dekar, insulele Capului verde, golful de Guinea şi St. Paul de Loanda. Aci se légă o altă liniă, care merge prin Cap-staat, Durban în Natal şi mai departe la Mozambic, Zanzibar, Seychellen şi Mauriciu. In Asia domnesce puternica Eastern Telegraph Co, care încunjóră cu liniile ei Marea Mediterană şi Marea Roşie şi se sfârşesce la Bombay. Astfel, tóte popórele extra-europene sunt pe calea comunicaţiunilor telegrafice în mânile Englesilor.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nro. 271—895.
a. f. c. sc. d.

Concurs la postul de învĕţătóre.

Prin acésta se escrie concurs la postul de învĕţătóre devenit vacant la şcóla fundaţională elementară poporală de fetiţe din Năsĕud.

Invĕţătórea diplomată mai întâiu în **timp de 3 anĭ** se aplică provisor cu plata anuală de **400 fl.** pentru învĕţătórea provisoră, şi décă în acest timp a corĕspuns pe deplin chiemărei sale se póte face definitivă cu plata anuală de **550 fl., drept de pensiune şi adausurĭ decenale.**

Dela învĕţătórea ce se va alege se cere ca sĕ posédă **perfect limba română ca limbă de propunere** atât în scriere cât şi în vorbire.

Postul e de a se ocupa în **I Septemvre 1895.**

Invĕţătórele cualificate, carĭ doresc a concurge, au sĕ'şĭ înainteze cererile instruate în regulă la subscrisa comisiune administratóre până **în 15 Iulie st. n. a. c.**

Din şedinţa comisiunei administratóre de fondurile centralĭ şcolastic şi de stipendii din districtul Năsĕudului ţinută în Năsĕud la 27 Aprilie 1895.

Preşedinte: **Dr. Ioan Pop,** vicar.

Secretar: **Nestor Simon.**

707,3—3

Nro. 263—895.
a. f. c. sc. d.

Concurs la postul de profesor.

Prin acésta se escrie concurs la o catedră ordinară la gimnasiul superior fundaţional din Năsĕud pentru limba maghiară-latină orĭ germană-latină, eventual altă combinaţiune din acestea obiecte de învĕţămênt. Cei ce au cualificaţiune în acest ram sunt provocaţĭ ca până **în 15 Iulie st. n. a. c.** sĕ-şĭ înainteze cererile instruate în regulă la subscrisa comisiune administratóre.

Plata profesorului ce e de a se alege în cei dintâi **3 anĭ de probă e 700 fl. apoi plata de profesor ordinar de 1000 fl., decenalĭ de 10% şi drept de pensiune.**

Dela profesorul ce se va alege se cere ca sĕ posédă **perfect limba română ca limbă de propunere** atât în scriere cât şi în vorbire.

Postul e de a se ocupa în **I Septemvre 1895.**

Din şedinţa comisiunei administratóre de fondurile centralĭ şcolastic şi de stipendii din districtul Năsĕudului, ţinută în Năsĕud la 27 Aprilie 1895.

Preşedinte: **Dr. Ioan Pop,** vicar.

Secretar: **Nestor Simon.**

702,3—3

Nr. 154—1895.
a. f. c. sc. d.

Publicaţiune de licitaţiune.

Domeniul fondului central şcolastic din districtul Năsĕudului din comunitatea *Ceanul mare*, care are o estensiune de 1030 jugĕre 1204°☐ şi constă din arătură, fĕnaţ şi păşiune, dimpreună cu edificiile de locuinţă şi economice, ce se află pe dênsul, se va da în **arendă pe 10 anĭ** începênd din 24 Aprilie 1896, statorindu-se **preţul de strigare a arendei anuale de 3500 fl. v. a.**

Licitaţiunea se va ţine esclusiv cu oferte scripturistice sigilate, carĭ sunt de a se trimite până în 30 Iulie 1895 la 6 óre după amédĭ, cu vadiul de 10% a preţului de strigare, la subscrisa comisiune în Năsĕud.

Aceste oferte vor căta sĕ cuprindă declaraţiunea apriată a oferentului, că cunósce bine condiţiunile de licitaţiune, le primesce în tot cuprinsul lor şi se supune lor necondiţionat.

Condiţiunile de licitaţiune se pot vedé în cancelaria fondurilor în órele oficióse dela 8—12 şi dela 3—6.

Din şedinţa comisiunei administratóre de fondurile centrale scolastice şi de stipendii din districtul Năsĕudului, ţinută în Năsĕud la 27 Aprilie 1895.

Preşedinte: **Dr. Ioan Pop,** vicariu.

Secretar: **Nestor Simon.**

3—3

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenu de persón.
10 —	8.05	8 05	8 05	2 15	pl.	Viena	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1.55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok		2.29	5.23	3 50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P. Ladány		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1 48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2 26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd			1.52	10 07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4.17		Ciucia		5.40	12.47	8.31	7 08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău		2.55		6.53		7.37
8 34	10 37		6 59	5 55	sos.	Cluşiu	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriş		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11 54			Uioara		2.48			2.—	4.31
11 07			12.04			Vinţul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8 33	sos.	Teiuş	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.40	1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blaşiu		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copşa-mică	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighişóra		9.42	5 23			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Haşfaleu		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod		7.45	4 27			10.02
6.12			8 30	12 58		Agoştonfalva		7.03	3.53			9.22
6.41		4 16	9.03	1.15		Apaţa		6.36	3 37			8.57
7.16			9.38	1 34		Feldióra		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Braşov	pl.	5.08	2.45			7.43
	11.—	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.15		10.19	7.01
	12.26	5 59		3 01		Timiş		6 —	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3 31		Predeal		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11.25		9.30	sos.	Bucuresci	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
5 07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs.	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirişŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón		trenŭ de persón	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón
7 33	11.—	4.—	10.19	Ghiriş	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenă de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenu de person
2.20	11.34	7.10	pl.	Copşa mică	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	4.49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraş	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zĕrneşti

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Braşov	7.36	1.29	8.31
10.28	6.36	10.35	Zĕrneşti	6.06	12.05	7.20

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21
7 07	1.01		Ţagu-Budatelicŭ		4.15
9.59	4 55		Bistriţa		1.16

Arad — Timişóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra	8.20	1.12	8.15

Careii-marĭ — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-marĭ	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighişóra	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre insemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.